

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmlina strani 6 K. Privseletni Inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Sramota za kranjsko deželo.

Dne 3. t. m. je stala pred ljubljanskim sodiščem ženska, ki je s svojimi sleparijami osramotila celo kranjsko deželo. Sram nas je zdaj in najraje bi zakrili z rokami oči, da ne bi doživeli tega, da se cel svet norčuje iz nas.

Pomislmo! Preprosta dekla se poliva s telečjo krvjo in pravi, da trpi Kristusovo trpljenje in poti Kristusovo kri. Te sleparije uganja najprej na Reki, ko ji pa tu postanejo tla prevroča, gre na Kranjsko v Vodice in začne tukaj delati čudeže. Ljudstvo veruje v te čudeže, hodi v celih procesijah v Vodice, daje za maše, porablja vodo, v kateri se je pralo krvavo perilo »svetnice«, pije to vodo, si maže oči in jo rabi za obkladke na ranah. Slava te »svetnice« se raznese po celi Kranjski in neumni ljudje so srečni, če se le morejo dotakniti njene obleke ali njene postelje.

In vse to se godi pred očmi duhovske in posvetne gosposke! Posvetna gosposka nima vzroka, da bi vmes posegla, ker ji sleparke nihče ne ovadi. Dolžnost bi pa bila, da poseže duhovska gosposka vmes, kajti tako nesramno se še ni nikoli nikdo norčeval iz najsvetejših svetinj katoliške vere, namreč iz Kristusovih ran. Toda kaj vidimo?

Duhovni sami pospešujejo to sleparstvo! Že na Reki je v samostanu benediktin pokazala sestra Jožefa, kako se švica kri. Sestra Jožefa je legla na tla, se zvijala in polivala s krvjo prsi, roke in noge. Kri je imela shranjeno pod odejo, da je ni nihče dobil. Dalje je sodna obravnava dognala: 1. da je Johanci duhovnik, ki mu je pri spovedi priznala svojo sleparijo in izjavila, da hoče s to sleparijo prenehati, **prepovedal to prenehati**, češ, da bi to povzročilo za cerkev prevelik škandal, ter ji nasvetoval, naj se iz Reke preseli na Kranjsko ter tam nadaljuje svoje sleparije; 2. da sta Johanco na Reki obiskala sarajevski nadškof dr. Stadler in ljubljanski škof dr. An-

ton Jeglič in da je bila na Reki v najožjih stikih z **ondotnimi kapucini**; 3. da je dal Johanci sarajevski nadškof dr. Stadler po posredovanju reških kapucinov posebno priporočilno pismo na ljubljanskega škofa; 4. da jo je škof Anton Bonaventura z odprtimi rokami sprejel, jo s **posebnim pismom**, v katerem je naglašal njeno **sveto življenje**, poslal vodiškemu župniku Žužku ter le temu ukazal, naj jo sprejme v župnišče in ji dovoli, da v župnikovi navzočnosti tamkaj trpi »Kristusove muke«; 5. da jo je škof Anton Bonaventura **opetovano obiskal v Vodice** in pri tej priliki nekoč rekel ljudem: »Ljudje božji, ali ste že kdaj videli tak čudež?«; 6. da je škof Anton Bonaventura dal Johanco poklicati v svojo palačo v Ljubljano in jo po dr. Doljšaku dal preiskati; 7. da jo je škof dr. Jeglič **vkľub temu**, da zdravniška preiskava ni dognala ničesar pozitivnega, zopet poslal nazaj v Vodice župniku Žužku s posebnim pismom, v katerem je iznova potrdil njeno svetost ter dal svoje dovoljenje za nadaljevanje započetih sleparij in končno 8., da je škof Anton Bonaventura Jeglič rekel Johanci, ko ga je prišla prositi, naj napravi konec komediji in prepove ljudem hoditi gledat njeno »zamaknjenost« in njeno »krvavljenje«: »Naj hodijo, včasih pa le nuca!«

Kdo bi torej pravzaprav moral sedeti na zatožni klopi in kdo bi bil moral biti obsojen? Brez dvoma oni, ki niso nele dopuščali, da se je sramotila vera, ampak so celo ukazali, naj se sleparija nadaljuje. To so torej oni Kristusovi namestniki, ki branijo vero s tem, da jo sramoté.

Upajmo, da bo tudi našemu ljudstvu enkrat dovolj takih sleparij in da bo spregledalo, komu naj veruje v političnih rečeh, ko se je zdaj pred sodiščem izkazalo, da se ti božji namestniki celo v verskih stvarih krvavo norčujejo iz vernega ljudstva.

RAZGLED PO SVETU.

Gosposka in poslanska zbornica.

Gosposka zbornica je v sredo v plenarni seji sprejela predlog davčne komisije ter zavrnila sklepe poslanske zbornice glede osebnodohodninskega davka, vstrajajoč na svojem znanem stališču. Obenem je gosposka zbornica sklenila, da naj se sestavi mešana komisija članov obeh zbornic, ki naj skuša izravnati obstoječe difference. Ministrski predsednik grof Stürgkh je izjavil, da naj se zadovolji gosposka zbornica s svojimi dosedanjimi političnimi in stvarnimi uspehi, ter izrazil svoje začudenje, da temu ni tako. Grof Stürgkh je izjavil nadalje, da vstraja na sklepu poslanske zbornice in da se boji, da bo prišlo v mešani komisiji do novih komplikacij. Grof Stürgkh grozi, da bo vlada nastopila s § 14., če ne pride v kratkem do sporazuma, za kar prepušča odgovornost gosposki zbornici. Govor grofa Stürgkha je napravil silno neprijeten vtisk. V kuloarjih se je odkrito govorilo, da delujejo v gosposki zbornici gotovi krogi na padec Stürgkha, kateremu bi bil naslednik ali baron Beck ali pa grof Goluchowski. V poslanskih krogih je proti temu sklepu gosposke zbornice zavladalo silno ogorčenje. Poslanski krogi zatrjujejo, da je popolnoma izključeno, da bi bila poslanska zbornica pripravljena le v najmanjši stvari popustiti. Predsednik gosposke zbornice je danes konferiral s predsednikom poslanske zbornice glede izvolitve mešane komisije. Ta bo sestavljena najbrže iz 52 članov in sicer po 26 članov iz vsake zbornice ter se bo sestala najbrže že v ponedeljek.

Lokalne železnice.

Vlada je predložila zbornici predlogo o lokalnih železnicah. Ne gre tu samo za zagotovitev raznih lokalnih železniških prog, marveč tudi za razne kredite, med drugimi tudi za nadaljni kredit 66 milijonov za železnico Dugopolje - Aržano. Kar

Razširjajte „Slovenski Dom“.

se tiče lokalnih železnic, pride v poštev 94 novih železniških prog z osnovnim kapitalom 437 milijonov kron in skupno dolžino 2100 kilometrov. Država se hoče udeležiti te gradbe z 287 milijoni, in sicer v bistvu na trojen način. Garancijo za dohodke železnic prevzame pri 49 železnicah v skupnem znesku 181 milijonov. Državno subvencijo, v delnicah da 31 železnicam v znesku 39 milijonov. Gradbene stroške v znesku 67 milijonov prevzame pri 14 železnicah. Za nepokriti znesek 150 milijonov morajo skrbeti dežele in interesi. Načrt naj se še izvede v 15. letih, tako, da se stroški enakomerno razdele na posamezna leta. Od novih železnic odpade na Češko na 26, Galicijo 10, Moravsko 9, Nižjeavstrijsko in Tirolsko po 7, Gornjeavstrijsko 8, Štajersko 6, Šlezijo 5, Bukovino 4, Koroško in Dalmacijo po 3, **Kranjsko, Primorsko in Goriško po 2.** Izmed lokalnih železnic, ki pridejo za naše kraje v poštev, omenimo sledeče proge: Goričane - Červinjan, Šmohor - Kotje, Celovec - Velikovec, Ronki - Tržič, Opčina - Sežana, Opčina - Herpelje - Kozina, Domžale - Blagovca, Polzela - Braslovče-Motnik, Sv. Lucija - Tolmin - Tolmin.

Kriza v Srbiji končana.

Kralj je potrdil dosedanji kabinet, Pašić ostane ministrski predsednik, le vojni minister Božanović izstopi iz kabineta ter ga nadomesti drug general. Skupščina je sprejela proračunski provizorij za januar in februar, nakar se je odgodila do konca februarja. Koncem januarja se vrše splošne občinske volitve. Najbrže bo prišlo do sporazuma med radikalnimi strankami.

Vojna nevarnost med Rusijo in Turčijo.

»Politische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: **Rusija koncentrira mnogo čet ob rusko - turški meji ob meji vilajeta Erzerum. Z ruske strani se zatrjuje, da gre samo za vojaške vaje. V nedeljo je imel ruski veleposlanik Giers dolgo konferenco z velikim vezirjem zaradi reform v Anatoliji.**

Turčija se pripravlja na novo vojno proti Grški.

Turški veleposlanik na Dunaju, Hilmi paša, je imel v četrtek daljši razgovor z grofom Berchtoldom, kateremu je v imenu turške vlade izjavil, **da Turčija ne bo nikdar pripustila, da pripadeta otoka Kios in Mitilene Grški.** Turška vlada tega že z ozirom na silno močno agitacijo vojaških krogov ne more pripustiti. Enako izjavo je podal včeraj tudi veliki vezir angleškemu veleposlaniku v Carigradu.

»Daily Mail« poroča, **da se Turčija pripravlja na vojno z Grško. Kakih 40.000 mož turške vojske stoji pri Aivaliju ob maloazijski obali, da udari na Mitilene.**

SLOVENIJA.

s **Dr. Žitnik in hijene.** Poročali smo že, da je eden najpoštenjših klerikalcev na Kranjskem, namreč dr. Žitnik, umrl. Bil je tako dostojen človek, da se kot poštenjak in še bolj kot kristjan ni hotel ravnati po zapovedanem bojkotu, da se namreč nobenemu naprednjaku ne sme ustreči in niti občevati ne z njim. In na grob tega moža je spustil največji hudobnež dr. Lampe svojo strupeno slino, ko mu je v »Slovenca« napisal nagrobnico. V tem spisu imenuje vse one, ki niso klerikalci, cigane in se norčuje iz Žitnika, da se je potegoval tudi za cigane. Drugi nevrednež, ki je imel celo nagrobni govor, je dr. Šusteršič. Ta človek, ki mu je politika le molzna krava za denar in čast, je govoril na grobu moža, ki je razdal vse, kar si je pridobil, revežem. Tako so morale hijene oskruniti grob moža — poštenjaka!

s **Nadomestna volitev za dr. Žitnikov mandat** se bo, kakor se sliši, vršila že 27. t. m., ker se klerikalcem prav hudo muči. Pravijo tudi, da bo Žitnikov naslednik državni poslanec Gostinčar. Opozarjamo naše somišljenike v notranjskem volilnem okraju, da gredo že zdaj na delo za to nadomestno volitev. Zadnjič je bila klerikalna zmaga pripisovati le dejstvu, da je bil dr. Žitnik splošno priljubljena oseba, sicer bi gotovo samostojni kandidat prodr. Če se bo sedaj dobro delalo, se lahko zgodi, da bo zmagal samostojni kmečki kandidat.

s **Iz deželnega odbora.** Cesar je potrdil sklep deželnega odbora, s katerim se je nastavljal proračunski provizorij za l. 1914. — **Podeželenje akcije za tujski promet:** Vlada je potrdila pravila nove »Deželne zveze za tujski promet« in dovolila letni državni prispevek 10.000 kron, poleg tega pa še posebej 3000 K za domovinsko varstvo (spomeniki, narodne noše, narodne šege in pesmi). Dežela bo prispevala vsaj 4000 K, mestna občina ljubljanska 2000 K, trgovska zbornica 600 kron. Glavni odbor obstoja iz 20 (!!) zastopnikov dežele, 2 ministrstva za javna dela, 2 mestne občine ljubljanske in enega trgovske zbornice. Zastopniki dežele so gg.: dr. Janko Benedik, okrožni zdravnik na Bledu; grof I. Barbo, deželni odbornik v Ljubljani; Mihael Černe, hotelir na Bledu; Oton Grebenc, c. kr. profesor na državni obrtni šoli v Ljubljani; dr. Vinko Gregorič, deželni poslanec v Ljubljani; dr. Josip Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Florijan Janc, gostilničar v Radovljici; dr. Evgen Jarc, državni in dež. poslanec v Ljubljani; Josip Kenda, gostilničar v Kamniku; dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani; Henrik Lindtner, deželni knjigovodja v Ljubljani; Ivan Markež, hotelir v Boh. Bistrici; dr. Fr. Papež, odvetnik v Ljubljani; Andrej Perko, jamski nadzornik v Postojni; Ivan Piber, deželni poslanec v Gorjah; Josip vit. Pogačnik, držav-

ni in deželni poslanec v Podnartu; dr. Alojzij Praunseis, zobozdravnik v Ljubljani; dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar v Ljubljani; Hugo Werand knez Windischgraetz, deželni poslanec; Avguštin Zajc, gostilničar v Ljubljani. — Mestna občina ljubljanska delegira v odbor občinska svetnika gg. Ubalda Trnkozyja in Jana Ružička; trgovska zbornica pa gosp. Jeana Schrea. — Zastopnika ministrstva za javna dela sta gg.: dvorni svetnik Zotter in sekcijski svetnik Wetschl. Dosedanja Zveza za tujski promet se razdruži in prepusti vse svoje imetje nad 13.000 K novi deželni zvezi. — **Deželna živinorejska razstava v Ljubljani**, ki je bila projektirana za leto 1914, se odloži na leto 1915. Stroški razstave utegnejo znašati 100.000 kron. — **Starešinstvu Leonove družbe** prepusti večina deželnega odbora preostanek visokošolskega kredita za leto 1913 v znesku 2500 K v svrhu podpiranja revnih visokošolcev. Predlog dr. Trillerja, naj se ta denar porazdeli med slovenska dijaška podporna društva na Dunaju, v Gradcu in v Pragi, ni obveljal.

s **Trgovci, sovražniki našega jezika!** »Jugoslavija«, društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju, razpošilja naslednji oklic: Naše gospodarstvo je na nizki stopnji, industrija večinoma v tujih rokah, a trgovino tlačijo že v začetku velike napake — zla... Zasluzek dajemo namesto svojim ljudem, tujcem, našim gospodarskim in narodnim nasprotnikom. Mi naravnost nočemo, da naša trgovska mladina zasluži svoj kruh in da se v tujini v največji meri izobrazijo, ter vrnivši se v domovino z bogatim strokovnim znanjem dela, z vsemi silami za procvit naše trgovine. Navdušujemo se za gospodarsko neodvisnost, a delamo ravno nasprotno. Da, naši trgovci, obrtniki in vsi oni, ki so žalibog prisiljeni, naročati blago od tujcev, ti si s tujci dopisujejo v njih jeziku in odvezemajo na ta način kruh stotini naših ljudi. Zakaj ne bi naši trgovci, ki s kupovanjem blaga pri tujcih koristijo samo tem, imeli pravice zahtevati, da se z njimi dopisuje in vodi račune samo v slovenskem jeziku. Poglejmo druge narode, pogledajmo Čehe! Pozivljamo vse, od bančnih podjetij do zadnjega odjemalca, da si v lastno korist, v korist svojih sinov in svojega naroda, dopisujejo s tujcem, naj bo tovarnar, trgovec, obrtnik ali bankir, edino v svojem narodnem jeziku in zahtevajo odgovore, račune in vsako najmanjše dopisovanje izključno v slovenskem jeziku. — Dosedaj najodločnejše zahtevamo, da se da našemu jeziku tudi v trgovini dostojno mesto, sicer bomo prisiljeni objaviti imena onih slabičev, ki nimajo toliko samozvesti in narodnega ponosa, da bi s tujci dopisovali v narodnem jeziku, in narod jim bo prisodil zaslužen kazni: da se povsod izogibljuje njih in njihovih podjetij, ker, kdor od naroda živi, ga mora tudi spoštovati.

s **Cenjenim gasilnim društvom stare zveze** poroča tajništvo, da se je letos izdaja »Gasilskega koledarčka« zakasnila vsled stavke tiskarjev. Morda bo mogoče sredi tega meseca pričeti z razpošiljanjem. Cenjena društva naj torej oprostite neljubo nam zakasnitev. Na pomoč! — Zdravko Mikuš, tajnik.

Srečo, da je lepa in si z lepoto v družabnem življenju, v družini in v svetu pridobi veljavo, doseže vsaka žena lahko z uporabo **Fellerjeve obrazne in kože varujoče pomade**. Ta odstrani pege, lise, nečistoče, zajedavce, mozole ter napravi kožo mehko, nežno in rožnato ter se uporablja od več tisoč žen z velikim uspehom. Ne poslužujte pa se škodljivih sredstev, ampak naroči naj se edino pristno kožo varujočo pomado »Elsa«. 1 lonček velja 2 K kot pripodatev 2 lončka 5 K poštne prosto. Ravnotako je priljubljeno **Fellerjevo boraksovo milo** (80 vinarjev) in **Fellerjevo lilično milo** (1 K) in se dobiva samo pri **E. V. Fellerju, Stubica, Elzin trg št. 318** (Hrvaško).

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Ij **Št. Vid nad Ljubljano** Telovadno društvo Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano vabi vljudno vse prijatelje sokolstva k predpustnici, ki jo priredi v nedeljo, dne 18. januarja t. l. v gostilniških prostorih brata Fr. Šuštršiča, vulgo pri Slepem Janezu v Zapužah. Na sporedu ste burki: »Ne kliči vraga!« in »Mutasti muskant«. Po igri ples in prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo Sokolskega doma, se vsi prijatelji sokolstva vljudno vabijo. — **Odbor.**

DOLENJSKE NOVICE.

d **Iz Hotiča pri Litlji**. Leto je minulo in z mirnim srcem lahko rečemo, za nas jako ugodno. Ob priliki volitve so se najbolj pehali: župan Dernovšek (ki spoštuje koruzni zakon), neki Lovše, župnik in še par velikih ničel... Lovše se je pa med temi najbolj odlikoval, izrazil se je celo, da pozna tega Tauferjevega fanta, — kaj bo neki tak poba v deželnem zboru delal. — Oh, grozno! Da, da, Lovše, verujemo, da poznaš gosp. Tauferja, a v resnici ga ti ne smatraš za poba, ker vemo, da bi ti lahko gosp. Taufer dal že hčerko za ženo. — **In ta hčerka je tudi zakonski otrok.** — In ti si pa še »Junggesel«. Smešni, norčavi, lažnjivi in poleg tega pa še zlobni so klerikalci. Vsako najgnusnejše sredstvo je njim dobrodošlo, samo da bi uničili naprotnika. — Radovedni smo tudi, če bi nam Lovše povedal, kdo njemu plačuje hlapca? Kolikor je nam znano, ga cestni odbor plačuje, pa menda ne za to, da bi delal na tvojem posestvu, mesto na cesti. — Razumemo, zakaj se peha Lovše za

klerikalce, zato, ker ima korito, da žre naš davkoplačevalski denar!

Ribniški rešetar.

d **Od Vač**. Mi Vačani smo kakor sv. Jur na konju. Kadar nas g. Majdič za ušesa pocukne tedaj smo vsi v ognju, ko pa solnce zaide, ga že ljubimo. Kdo bi nas zaval, ko bi ne imeli Majdiča? Na Sv. Štefana dan nam je pa take pravil, da nas je bilo sram. Veste, Marijine device mu nekaj nagajajo, pa nismo mi tega krivi. Gospod so pa mislili, da se bo zato svet podrl. Bog nam grehe odpusti, Majdič je povedal, da se device cele noči pri oknih pogovarjajo s fanti in pa da se gonijo. Gosp. Majdič, opozarjamo vas, da se bolj dostojno obnašate!

d **Od Kolovrata**. Naš Knol je pred volitvami kure obiral, po volitvah pa liberalce. Da ne boste mislili, da je Knol tak hrustač človeške pare, vam povem, da je tudi blaga in dobrohotna duša. Pri agitaciji za glasovnicami je bil silno radodaren. Obetal je svojim koštrunom podporo za zgradbo hlevov in svinjakov, menda bo vse to služilo za tiste bike, mrjasce, prašiče, ki jih vedno počasti Knol iz prižnice! Kaj ne, Knol, dokler boš imel v svoji župniji take backe, boš lahko vedno kozle streljal!

d **Iz Tržišča**. Ker se splošno govori, da sem jaz pisal dopise iz Tržišča v 53. številki »Slov. Doma«, izjavljam, da je to poldla izmišljotina in laž. Kdor me torej radi tega nazivlja »hinavca«, »smrkavca«, kdor me radi tega črni napram mojim staršem, je sam največji podlež in obrekljivec. »Ne sodite, da ne boste sojeni!« pravi pregovor! Tudi vsem tistim naj to velja! Sicer pa naj si vsi tisti, ki so se s svojim strupenim jezikom spravili na me, dobro zapomnijo, da se bodo zelo opekli, pa naj bodo že sveto ali nesveto namazani. — **Ciril Majcen**. Na Polju dne 31. decembra 1913. — O p. u r e d.: Potrjujemo, da niste pisali gori omenjenih dopisov.

d **Iz Trebnjega**. Kakor povsod drugje, so se tudi naši klerikalci posluževali najnesramnejših in tolovajskih laži o priliki deželnozborskih volitev, da pridobijo naše verno ljudstvo za se. Danes vam pišemo o sledečem slučaju: V »Domoljubu«, ki še nikdar ni imel toliko vesti, da bi resnico pisal, piše v šte. 49, stran 797, zeleno kaplanče. »Hud agitator liberalne stranke je Tomic iz Trebnjega. Svojemu dolžniku Kravcarju iz Praproč je zažugal: Če ne boš z liberalci volil pa precej vrni. Mož je šel v posojilnico, vrnil Tomicu, sedaj pa volil Hladnika.« Povprašali smo Tomica, kaj je na tej notici resnice. Seveda se je nad tem začudil, kajti ne ena prilika ni na tem resnice. Kravcar ni Tomicu nič dolžan, ga nima za kaj terjati, že dolgo ni ž njim govoril, ter mu tudi ni mogel in ni imel za kaj žugati. Zapravljivi, pijani Kravcar, ki je šel že dvakrat v Ameriko na uro gledat in je še do vratu zagažen v dolge, je šel v farovško posojilnico po par

sto kron, poplačati ima sladko vince, ki je je popil po gostilnah. Ker je že kašča prazna, je nafarbal kaplančeta, ki ima sam posojilnico v rokah, in ta mu jih je seveda z veseljem odštel, da udrihne po barbarško po Tomicu, ker mu drugače ne more do živega. Ja nihče drugi kot kaplanče je potem tudi z vso klerikalno hudobnostjo ovadil Tomica državnemu pravdnistvu v Novem mestu. Ovadeni Tomic in kot priče kaplan Noč z lepim Kravcarjem so bili 12. decembra l. l. pri trebanjskem sodišču zaslisani. Tomic je zahteval samo dokaz za ovadbo. Kaj sta enakovredna bratca laži kaplanče in Kravcar izpovedala, ni znano. Najbrže se bo vršila glavna razprava pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Tomic je veselega obraza, ga ne peče vest, ker ni nikomur nič žalega storil, a črna, lažnjiva klerikalna vruga sta šla potuhnjena s sodišča in sramujeta se sama svojih obrekovanj. Le počakajta, tudi vaju bo še doletela roka pravice! Kdor drugim jamo koplje, pade sam vanjo! Značilno je pri temu, da je ta pijana surovina Kravcar stric dveh farovških kuharic v Trebnjem, te so hčere najbolj klerikalne hiše Zupančiča iz Jezera, obenem pa tete tistega hrabrega čuka Franceta Gabrijela iz Roden, ki je bil meseca decembra pred porotniki v Novem mestu obsojen samo na pet mesecev zapora, ker je s koso umoril svojega prijatelja, mirnega Longarja, iz iste vasi. Lepa žlahta je to, čast klerikalni stranki.

d **Avtomobilna zveza Krško - Novo mesto**. Radi skrajno neugodnih cest je družba primorana omejiti začasno avtomobilni promet na dnevno enkratno vožnjo. Avtobus odhaja iz Krškega ob pol 8. zjutraj, iz Novega mesta ob 2. popoldne, ter pride v Novo mesto ob 10. dopoldne ter v Krško ob pol 5. popoldne. Slavno občinstvo se prosi, da se ozira na to začasno izpremembo.

d **Iz Št. Petra pri Novem mestu** se nam poroča: Na sv. večer sta se pri polnočnici stepli dve dekleti za fanta v cerkvi. Ena izmed teh dveh usmiljenih sester je šla sedaj služiti k največjemu klerikalcu in župnikovu intimnemu prijatelju. Kakor pa nam prošlost kaže je ta mož po volji Božji tudi poseben prijatelj usmiljenih deklet. Opozarjamo zato njegovo mlado ženo, naj pazi nanj, da ji ne bo začel skakati čez ojnice.

d **Romar po topliški fari**. Ko sem videl, da iz soteškega farovža ne gre nihče za meno, sem jo proti Polju že bolj polagoma mahal. Onkraj mostu čez Krko srečam moža, ki me vpraša, od kod in kam. Povedal sem mu, da sem romar in da sem bil ravnokar pri soteškemu župniku Volcu. No, kako vas je kaj sprejel naš »gospod«, me mož vpraša. Ej, malo sva se zavsala, in ni dosti manjkalo, pa bi se tudi skušala. Ste že njegovi Reziki malo preveč pogledali v oči. Kakšni Reziki? Nisem nobene kikle videl v farovžu. No, to

je vaša sreča. Zakaj naš »gospod« imajo kuharico Reziko od sile radi. Vedno hodita skupaj, kakor mož in žena. Poleti, ko je bil tisti katoliški shod v Ljubljani, jo je vzel seboj v Ljubljano, ker mu ni zaupala, da bi bil prišel tako nedolžen domov, kakor je šel od nje gori v Ljubljano. Za tiste ceremonije na katoliškem shodu mu tako ni bilo nič. Kakor se je potem sama Rezika bahala, sta si najela v nekem hotelu sobo, in ko je šla procesija katoliških shodarjev mimo, sta se jim pri oknu smejala. Seveda tega Reziki ne verjamem, da bi jo bil peljal v hotel. Najbrže sta bila v kakšni navadni gostilni, punca je pa mislila, da je to hotel. Topliški župnik Erzar, ta pa ja, ta rad zahaja v Ljubljano v hotele. Pa on ni tako neumen, da bi jemal kuharico seboj. V nekem hotelu blizu tistega katoliškega hotela »Union« je služila neka punca iz topliške fare. To je topliški »gospod« rad obiskaval. Ko je neki večer zopet prišel v ta hotel in si je naročil sobo, je poklical punco k sebi. Punca ni nič slabega mislila, kdo bi tudi od božjega namestnika kaj slabega mislil — pa je šla notri. Pa komaj je bilo dekle notri, se je župnik začel zanimati, kako je kaj raščena. Še od vojakov navajen vizitirati — on je bil »cugsfirer« pri Janezih v Celovcu — je mislil, da sme tudi kot božji namestnik dekleta vizitirati. Ali punca se mu ni pustila, ušla mu je še v pravem trenutku. Za plačilo za vse, kar je pri »vizitiringeri« videl, ji je dal potem 1 kronco. Zaradi lepšega ji je tudi povedal, da naj nikar ne misli, da je on mislil kaj hudega, on se je le kot dobri pastir hotel prepričati, če je ona kot Marijina devica iz njegove fare tudi v taki službi v večjem mestu stanovitna ostala nasproti vsem skušnjavam. Ali vi to verjamete, me vpraša mož, ki mora ta dva božja namestnika že dobro poznati, ker ve take lepe reči povedati. Da ne bo kakšnega pohujšanja, sem mu odgovoril, da jaz tega ne morem verjeti, da bi bil župnik Erzar kaj slabega mislil, če je punco malo kam včipnil. Je čisto lahko mogoče, da jo je res hotel samo skušati, če je še stanovitna ostala. Kaj pa, vprašam nadalje moža, ali je res, da ste šli iz vaše fare župnika tožiti k škofu v Ljubljano? I res! Tako kot je šlo dosedaj, ne more in ne sme iti dalje. Če ima že kuharico rad, za vruga naj jo že ima, vsaj vemo, da je tudi on pod kožo krvav. Mlad je še, jesti in piti ima dovolj, dela malo, ni vruga, če ga obhajajo skušnjave, kakor kakšnega fanta. Ampak vidite ljubi moj romar, so pač še druge stvari, ki nam niso všeč. Župnik se namreč malo briga za nas in za svoj poklic. Vzame puško na ramo, pa ga kar po 2 dni ni domov. Pride krst, obhajilo ali kaj takšnega, pa župnika ni doma. Mi moramo v Toplice hoditi, ali pa v Vavto vas. Ta dva sta pa ravno takakrta. Topliški, če ni pri županu Pezdircu v Sušicah, je pa v Ljubljani. Vavtovski pa

poleti roma po svetu, pozimi pa leži bolan. Edino dobro je, da je topliški kaplan bolj za cerkev vnet in se raje doma drži. — Med tem razgovorom sva prišla v Toplice. Kaj sem tu doživel, povem prihodnjič.

d S Trebelnega. Kako pristaš S. L. S. svojemu bližnjemu Novo leto vošči, nam je pokazal ugledni Janez Gorenc, po domače Gorenček, največji župnikov prijatelj, nadzornik posojilnice, največji preklinjevalec, ko je na novega leta dan v gostilni udaril z motiko po glavi Antona Peruta, da mu je glavo razbil in je padel nezavesten na tla ter obležal v krvi na tleh. Ranjenca so prepeljali v bolnico usmiljenih bratov v Novo mesto in najbrže bo umrl.

d Raka. Volitve za deželni zbor so pri nas pokazale, da je klerikalna stranka dogospodarila. Danes imajo še občino v rokah in vsa najboljša sredstva za agitacijo, seveda tudi farovško posojilnico. Vseeno pa samostojni kmet vstaja in pri prihodnjih občinskih volitvah bo zavladal na celi črti naše občine. Pri teh volitvah smo jih še pustili, da so delali z volilnim imenikom, kar so hoteli. Veliko so izpustili naših, še več so pa svojih vpisali, posebno v kmečko kurijo takšnih, ki niti volilne pravice tam nimajo. Najhujša za sveto stvar sta bila letos zopet znana gg.D. in B., ki se vedno rada pri naprednih gospodih kot naprednjaka predstavljata. Prvi je volilne imenike zmrcvaril kolikor je mogel v prid klerikalne in v škodo samostojne kmečke stranke, drugi je imel pa na dan volitve farovško štampljo, s katero je pritiskal volilcem na glasovnice klerikalnega kandidata.

d Studenec pri Krškem. Sporočam, da smo imeli prav dolgočasne praznike sedaj o Božiču. Sicer je vreme jako lepo, ali žal, da nismo pri nas dobili niti klerikalnih časopisov, niti knjig Družbe sv. Mohorja, kljub temu, da je veliko faranov naročnikov in vpisanih. Že lansko leto ni bila naša fara vpisana v imenik Družbe sv. Mohorja in letos je zopet isto. Kdo je kriv, da udje knjig ne dobijo? Saj so udnino pravočasno plačali. Že v letu 1912. nišo vsi, ki so plačali udnino, knjig dobili, letos jih ni dobil še nobeden! Kdo je to zakrivil? Ali naš poverjenik, ali pa je pomota pri uradništvu Družbe sv. Mohorja? Ako je kriv poverjenik, naj se drug postavi za poverjenika, ker stari poverjenik ne opravlja pravilno svojega posla. Ali vprašati pa moramo, kjer so naše vplačane kronce? Kdo jih je zapravil? Kdo nas je ogoljufal?

Resnicoljub.

d Škocijan. Prokletstvo in večno pogubljenje grozi za novo leto 1914. vsem onim očitnim grešnikom, ki so slučajno naročniki naprednih listov. Res je, obnoviti bo potreba naročnino za naš vrli kmečki list, naš »Dom«. Reklama iz prižnice ni ravno okusna, a zaleže pa toliko več. Deriši iz prižnice svare pod smrtnim grehom, prestopiti prag one poštene hiše, ki

se ne straši radi časopisja — prokletstva. Kmetje, slovenski domovci, zapomnite si to! in veselite se tega noveletnega voščila — kajti bera, bera, ta brezpotreben, a trd davek je za naročnika »Slov. Doma« odpravljen. Imaš naročen »Dom«, potem duhovnik z vrečo na rami ne bo prestopil tvojega praga, ker sicer je pogubljen. Družčani, vi se borite proti krivični bera — zmagali ste! Pozabite kmetje, tri kronce, in rešeni ste beračenja. Da se pa gospodje vendarle ne zmotijo, nabijte pred sleherni bera, naj bo li vinska, pšenična ali za predivo na vrata »Slovenski Dom«, ker tega se črnuhi bojijo kot hudič križa. To priporočamo za prihodnje kmetu, ki je že sit beračenja in vednega farškega nadlegovanja. Gospodom na prižnici se zahvaljujemo, da so nam na tako lep način priborili deset novih naročnikov, v upanju, da ostanejo mož-beseda in se ogibljejo na dvajset korakov hiše z našim vrlim »Slov. Domom«. Vsem, ki so z nami, veselejše in srečnejše novo leto.

d Škocijan. Ne gre nam zagovarjati tepežev — ne se zagovarjati na jezuitsko zavijanje resnice. Zeleni Tonček — zelen od svete jeze, ker so bili njegovi Orlič malo opraskani od neznanih fantov, vpije na vse grlo liki Barnum - Bayleivovi reklami v 1. letošnji številki »Domoljuba« tolovajstvo! Liberalci zavratno napadli Orle. Pustimo Krmežljavemu hinavčku to veselje, mi si pa popolnoma stvarno ogledno predzgodovino tega besnega političnega nasprotstva. Enakega političnega boja naša fara še ni videla — besnost, strah, da propadete, je spravila naše duhovne tako daleč, da so se spozabili! Hujskali so vse, kar jih je verno poslušalo — stare, mlade in otroke. Čukce je Krmežljavček naravnost pozival na poboj! Bili so tako polni sovraštva do liberalcev, da se je osmelil nek smrkolin iz Savinka, ki ga kličejo radi tatvine in drugih dejanj za Zihlerla tako daleč rekoč: bo že prišel čas, ko bomo liberalce streljali kot vrabiče po strehi! Drug fant, ki je od Čukov odstopil, ve povedati, da jih je kaplanče često hujskalo, da jim bo njih »Kmečka zveza« pod pretvezo, da bodo vrane streljali — preskrbela prosto rabo samokresov! Ni čuda, da imajo malodane danes vsi člani Čukulade revolverje, poklicana oblast pa to počenjanje mirno gleda. Gleda tudi to, da so na dan volitve v Savinku razgrajali kot norci, vpili, se dušali, grozili in **streljali**. Prišedši do uglednega posestnika Jermana so pred njegovo hišo streljali na psa, klicali gospodarja na korajžo: pridi ven, liberalna svinja itd. To je sad katoliškega izobraževalnega društva — pod vodstvom duhovnov. Isti večer so pričakovali na »Bahuhofu« liberalce, — zastavili pot našemu gospodu županu, njegovemu bratu Jožetu in Puceljnu, ko so se ti mirni vračali na dom. Med čukulado so opazili tudi organistka in »ta zelenga«. Krepkemu na-

stopu g. župana se je zalivaliti, da jih tolovaji na katoliški podlagi niso pretepli. — Več dni potem so tešili svojo onemoglo jezo na ta način, da so po bližnjih vaseh po cele noči izzivali in ljudje pišejo na njihov račun različne tatvine po hlevih, ki so se vršile one noči. Fantom, ki niso v njih organizaciji, so pretili, da jim bodo puščali čreva itd. No, po stari fantovski navadi je čisto umevno, da so, kar so iskali, tudi dobili. Smešno pa je, taka dejanja podtikati liberalcem — ker se nobenemu ne zdi vredno, da bi se spodtaknil nad takimi smrkolini. Ljudje jih bodo že sami sodili — ker ljudski glas, božji glas. No, kakor ve povedati »Lažiljub«, so bili malo opraskani čukci gerimeljski dne 13. decembra l. l. Deset fantov jih je čakalo — veste kaj, kaplanček, če je bilo to res — bi bili vi organistek in vsa čukulada pošteno nabrisani — preveč korajže ne smete polagati na vaše, po vašem vzorcu olkane pobaline. No, Krmežljavček je lump prve vrste, mislil si je in rekel: liberalcem bom »tolovajstvo« obesil na vrat, vložil tožbo proti tistim, ki kaj »gleštajo«. Rečeno, storjeno! Obdolžil je trdne posestnike, ki ne trobijo v njegov rog, in sicer: Jermana, Oberča, Kegloviča in Bambiča. Ti so bili v resnici — seveda popolnoma nedolžni tudi v Krškem obsojeni na 3 dni zapor. Umevno je, da so se pritožili in si poiskali zagovornika. Sedaj bomo pa videli, kdo se bo zadnji smejal! Iz vsega je razvidno, kam je privedla vzgoja Krmežljaca čukulado in nehote vprašamo njih starše, ali ne bodo dajali odgovor pred bogom za svoje otroke, ki so jih dolžni vzgojiti, da bodo kdaj koristni člani človeške družbe? Starši, glejte, da se ne boste kesali, kajti iz sinov, ki jih imajo v rokah zbesneli kaplani, ki vpijejo po vzorcu krepostnega dr. Kreka: »V boj na nož na liberalca, ne bo nikdar prida človeka. Kam bo privedlo ponočevanje, razgrajanje, hujskanje in brezdelje, kam — v zapor. In to po naukih onih, katerih delo bi moralo biti osredotočeno po nauku Kristusa: »Ljubi svojega bližnjega.« — Starši, pazite, komu zaupate svojo deco! Bodite previdni, vaše malčke so pričeli vpišavati v nekak otroški vrtec, pazite, čujte, ker ne veste ne ure, ne dneva, ko vam bodo kaplani deco odtujili in jo spridili. Poklicane merodajne faktorje pa vprašamo, ali sme katehet raz prižnico razglašati, da bo priredil shod otroškega vrta, to je onih otrok, ki so še pod ljudskošolskim paragrafom. Čujte in pazite, da ne pride izkušnjavec v mlada otroška srca in jih vzgoji za pocestne tolovaje in jih spravlja v stik s kazenskim zakonom in »lešprenjem«. — Kmetje! Vi še gledate mirno organistka, ki čaka zavratno mirne in poštene može - kmete, vi še redite nadalje, ko zabavlja čez kmetski stan, se oblastno šopiri v elegantnih oblekah za vaše žulje! Kmetje, našega župana je hotel napasti, blati občinske odbornike, proč

z njim! Na Otoku je grozil, da bo liberalce metal v Krko, stopite na noge in ne pustite se blatiti! To naj premisli tudi oni, ki ga je pri zadnji občinski seji zagovarjal. Janko, ne tolči samega sebe po zobeh!

d Iz Semiča. Že dolgo ni bilo nič čitati iz Semiča, zato blagovolite sedaj sprejeti nekoliko novic iz naše ljube kotline: Oglejmo si najprej minule volitve. Koliko dela in strahu so dale našemu vrlemu župniku Stankotu! Ta je imel pridige tri nedeljo samo od liberalcev itd. Ker še to ni bilo zadosti, je zadnji teden, ko je volila kmečka kurija, pozval iz Ljubljane nekega rdečenosega misijonarja, da je držal misijon ter rotill uboge kmečke pare, kako morajo voliti. Posebna pridiga je bila dne 8. decembra na praznik Brezmadežne. Župnik je sramotil vse, kar je naprednega, rekoč: Glejte, pri liberalcih so sami brezverci, lumpi itd., pohotneži, torej gorje tistemu, ki da en glas liberalcu, imel bo smrtni greh. Mnogo volilcev se je prestrašilo, da niso volili napredno, dasiravno so imeli že napisanega naprednega kandidata. Isto se je godilo tudi na dan volitve, to so škripsali in podpisavali glasovnice kaplani ter znani Štrekljevski Jule. Dalje je prišel tudi kaplan iz Podzemlja pomagat volilce loviti po Semiču. Sipali so razne nesramne laži o Makarju, češ, da je Vlah, brezverec itd. Seveda se nismo nič čudili, da je dobil v Semiču samo 35 glasov, dobiti bi jih pa moral najmanj 80, kakor je bilo zasigurjeno. To je samo farovski terorizem storil. Sedaj bi povprašali g. župnika, zakaj ni sklical misijona takrat, ko se je začela delati železnica. Ti naj bi poučili slavne marinarice, da ne bi noč in dan letale za delavci, da se jih morajo kar ogibati. Saj je 22 otrok samo v Marijini družbi doneslo železniškega naraščaja in še kaže dobra letina. Dalje bi tudi še nasvetovali g. župniku, da preveč ne nori na prižnici in raje opusti osebne napade, ker je bode sicer enkrat skupil. Sami boste vzrok, če bomo brezverci postali, ker ne slišimo na prižnici drugega kot samo politiko. Tako je sedaj še znorel kaplan Ignac, ki je bil do sedaj čisto miren. Kaj ga je sedaj v to pripravilo, ne vemo, morda Plutova plehmuska? Ignac, počasi, sicer bomo nekaj pojasnili, kar vam ne bo v čast.

d Iz Semiča. Drmastijev shod je bil kaj klavern. Govoril je, kako da delajo klerikalci za kmeta itd., nakar ga neki kmet zavrne, kdo da plača avtomobile, na katerih se vozijo okrog. Dermastija mu ni mogel odgovoriti natančno, slednjič se je vendar ojunčil ter rekel: jaz se ne vozim v deželni avtomobilu, ampak samo s prijatelji itd. Ko je Dermastija v farovžu vprašal, kdo je tisti, ki se je upal ugovarjati na shodu, je zvedel, da je to načelnik požarne brambе. Nato se je izrazil, da s tem bo tudi odletela podpora deželnega odbora. In s tem tudi zdaj grozi Bartolov Tone iz Kroke, češ, načelnik je požrl pod-

poro zato, ker je požarna bramba liberalna in ker je načelnik Dermastijo motil pri shodu. Tone, kaj pa takrat ni bila požarna bramba liberalna, ko ti je pod gorel in pri tem ti je ravno to liberalno društvo rešilo, da ti ni pogorelo vse imetje? Pa saj ti ne zamerimo, ker vemo, da drugam ne spadaš več kot na Studenec s svojo domišljavostjo.

d Iz Bele Krajine ali bolje rečeno belokranjski naprednjaki in njih delo. Vem, da se bo marsikdo čutil užaljenega ali prizadetega, toda tudi o tem je treba govoriti. Opazoval sem po celi Beli Krajini volilno gibanje, zlasti ob nedeljah popoldne v gostilnah, kjer se shajajo mlačni naprednjaki. Tu se je govorilo, da jaz bom šel od hiše do hiše in od kmeta do kmeta ter agitiral. Mislil sem si, to je mož na svojem mestu, a sem se motil. To je bilo samo pri mizi, kjer je vino teklo. Drugi dan ni nič več vedel, kaj je kdo prejšnji dan prisegal in to se je godilo nedeljo za nedeljo. Poznam neki kraj, ki ga imajo za trdnjavo v celi Krajini. Kadar pride kak naprednjak med nje: jaz pa mi delamo vse, se glasijo govori in enako. Nič ne rečem, vsak se rad malo pobaha, a kadar je pa treba v javnosti se pokazati, takrat pa se bojijo zameriti temu ali onemu. Zgodilo se je, da tisti, ki je vedno imel na jeziku naprednega kandidata, je sam prinesel glasovnico v farovž popisat in s tem še druge zmotil. Ali je to možatost? Takih slučajev bi več lahko po imenu našteali. Dalje so taki mlačneži celo ovirali, da se ni moglo reklamirati blizu 90 naprednih volilcev v nekem okraju. In tako je ostalo 90 volilcev brez volilne pravice in to samo vsled naprednjaške zaspanosti, ker dotični, ki mu je bilo to ukazano, ni hotel, a drugi ni smel. Vse premalo zavednosti in skupnosti je med nami. Vsi moramo biti na deželi združeni: kmet s trgovcem in učiteljem ter vsakim gospodom. Tudi ne smemo vedno gledati, če nam dotična stvar, ki jo podpiramo, kaj nese. Potem bi tudi s Ciril-Metodovo družbo slabo stalo.

d Iz Semiča. V nedeljo, 11. t. m. priredi telovadni odsek Sokola v Semiču predpustno veselico pri bratu Bukovcu z bogatim sporedom. Na sporedu je veseloigra »Bob iz Kranja«, srečolov, ples itd. Svira slavni tamburaški zbor gradaškega Sokola. Vstopnina 80 v. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo sokolske telovadnice, se prosi vse prijatelje Sokola za mnogobrojni obisk tudi iz zunanjih društev.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

GORENJSKE NOVICE.

g Slovensko bralno društvo v Železnikih priredi dne 11. t. m. burko »Moč uniforme« v salonu g. Thalerja. Začetek ob pol 5. popoldne.

g Iz Poljan. Občni zbor tukajšnjega Kmetijskega bralnega društva se je vršil zadnjo nedeljo s prav povoljnim uspehom. Društvo, ki obstoji še le dobro deset mesecev, je naročeno na 4 dnevne, 4 tednike, 2 mesečna znanstvenika, ima tudi v oskrbi knjižnico, pred leti ustanovljeno od društva »Vesna«. Ta se bode z nakupom knjig po sklepu občnega zbora s prav lepimi, zabavnimi in podučnimi knjigami pomnožila. Društvo pristopi s tem letom tudi k »Slov. Matici«. Tudi gmotno se društva prav povoljno počuti. Ima poleg inventarja celo nekaj sto kronic premoženja. Udov šteje okrog 40. Z ozirom na raznovrstnost časnikov in prav lepe knjižnice je le želeli, da pristopi še dokaj čitanja in napredka željnih domačinov. Saj je za vse te liste ki so na razpolago, naravnost otroče majhna članarina, mesečno za oddaljene 20 v, za bližnje, iz kraja, pa 30 v. Časopise, dnevnike, se lahko vzame razven zadnjih dveh tudi na dom, tednike pa ko dospe drugi. Delajte rojaki in spodbujajte še druge. Uvidevajte, da se tudi pri nas v Poljanah vsiljuje nam boj iz farovža z zlorabo cerkve. Zadnji mesec se je, kar do zdaj pri nas ni bila navada, tje in sem kaka mala izjema, začelo naravnost s politiko v cerkvi. Najprej agitacija za volitve. Dvomimo, če bode tako početje rodilo in imelo tiste uspehe kot se jih pričakuje. Z nepoštenimi sredstvi in z zlorabo katerekoli oblasti, tudi cerkve in vedno lepih božjih naukov, se doseže le hipne uspehe. In taka bode tudi tukaj. Dalje se je na vso moč agitiralo za liste iz Katoliške tiskarne, pred vsem za »Domoljub«, in udrihalo po naprednih časopisih kot skrajno pohujšljivih. O tem soditi, kateri listi so poštenejši, o tem bi lahko povedalo v prvi vrsti sodišče. Človek, ki ima le preveč s sodnijo opraviti, ni na preveč dobrem glasu. Taka je tudi s časopisi. Kateri časopis pa ima več opraviti s sodnijo kot ravno »Slovenec« in »Domoljub«! Slab ta, ki se mora skrivati pred ljudmi in se boji očitnih poto. Taka je z »Domoljubom« in »Slovencem«. Skrivati se morata za moč in nedotakljivostjo poslanca, da lahko brez ovir lažeta, obrekujeta in škodujeta bližnjemu, ki ni njih mišljenja, kjer le moreta. Po naši skromni sodbi imajo taki listi malo krščanskega na sebi. Obžalovati je le, da se cerkev poniža kot navaden agent v te kupčijske namene. Da, kupčijske namene, podarjamo še enkrat. Kajti gre se tu le v prvi vrsti za trgovino in denar. Več ko se lista speča med plačujoče odjemalce, tem več nese. In za to se v prvi vrsti gre. Kakor rečeno, se je tudi tu pri nas začelo s cerkvijo, kar je strogo obžalovati. Posne-

mati se menda hoče tratarskega župnika — na daleč znanega — in slovečega Brajca. Kakor vse kaže, ima že v dolini nekaj dekanatske moči nad drugimi duhovni in tudi našimi. Ne čudimo se, če se ravna mladi, po izreku bivše, po njem izključene Marijine device, komaj iz jajca se zvaleči kaplan. To smo tudi pričakovali da dobimo kakega prepir povzročujočega dušnega pomočnika, a čudno je, da je na to politično pot v cerkvi, ki jo je vedno obsojal, in smo prepričani, da jo še obsoja, krenil v svoji častitljivi starosti celo gospod duhovni svetnik. Pa bodi! Mi ne bomo nobene preobračali, kakor tudi s silo nobenemu vsiljevali svojega prepričanja. Svoje mnenje in prepričanje pa lahko vsakemu povemo v dostojni obliki. Kdor nas hoče razumeti, ta bo šel za nami, kdor ne, ta naj pa ostane tam, kjer je. Prepričani smo pa in imamo trdno upanje, da bode vedno več teh, ki bodo sledili nam, katerim pa ne jemljemo nobene vere, saj jim tudi ne vemo dati kaj boljšega mesta te. Prostosti, da bi človek bil v vsem odvisen in več en suženj v posvetnih zadevah od drugih, tega si pa ne moremo dopasti. In za tem gre naš cilj. Ker nimamo cerkve, tudi jih ne maramo imeti v take namene, bomo pa kakor doslej, tudi odslej svoje misli objavljali, da jih izve širša javnost, v »Slovenskem Domu«. Nazadnje še to - le: Pred nekaj dnevi je bil obsojen neki hud klerikalec Koritar na 200 K kazni in stroške, ker je govoril in trdil okrog, da se je v županovi hiši ob sestanku govorilo, da ni boga. Trdovratno je trdil, ko lahko vsi tedaj navzoči izpovedo, da se sploh tedaj ni nič govorilo o veri in kaj takega. Obsojeni težko da bi kaj drugega bral razven »Domoljuba«, pa vendar nesramno laže, da bi škodoval svojemu bližnjemu na ugledu iz same maščevalnosti. Iz tega se vidi, da je »Domoljub« to, kar je.

g Cerklje pri Kranju. Vse se zgraža nad farško hudobijo in klerikalno kulturo. Vprašamo danes pametne klerikalce, ali bodo dopustili početje norcev, pijancev in barab, kar počno Hrvat, Konček in Ambrož? Pomislite! V Cerkljah živi revež Janez Pavlin, ki si je pri delu popolnoma pokvaril roko. Imel jo je menda celo petkrat zlomljeno in vsled tega prejemal od zavarovalnice zoper nezgode mesečno podporo v znesku 12 kron. To ni veliko! Toda revež ima to smolo, da je opravil kako pot tukajšnjemu trgovcu Kernu, kateri pa Končkov novi bandi ni po volji. V času deželnozborskih volitev vidi kaplan, da gre omenjeni revež večkrat v Kernovo hišo; brž leti k njemu ter mu je zagrozil: »Le počakaj, Janez, zakaj za liberalce agitiraš, mi ti bomo že pokazali!« Revež je seveda debelo gledal, ker gotovo še danes ne ve, kaj je to agitacija, toda dobil je obvestilo od zavarovalnice, da vsled ovadbe Hrvata in Ambroža izgubi dosedanji mesečni prispevek. Zato pa bode udarjena

občina, ker bode morala skrbeti za enega reveža več. Ambrož v svoji neumni prevzetnosti ne pomisli, da nad njegovim gospodarstvom že done besede: »Mene, telkel, fares« in da se približuje čas krčevito hitro, ko bo vpil birič: »K prvem, drugem in tretjem, kdo da več?« Torej le pamet, nori klerikalci! Končkova banda je tudi ovadila klerikalnega pristaša in občinskega odbornika Burgerja, da je imel svojo gostilno čez policijsko uro odprto. Nič bi ne rekli, če bi bili ti ljudje toliko pošteni, da se podpišejo, toda tega poguma nimajo. Vse ovadbe se vrše brez podpisov. Nesramneži! Poštenja nimate! Pošteni ljudje, vi pa proč od te bande!

NOTRANJSKE NOVICE.

n Iz Logatca Sokolov Silvestrov večer je tudi letos uspel nad vse lepo. Zares izbran in obširen spored je privabil toliko občinstva, da so bili prostori hotela »Kramar« natlačeno polni. Vse točke so se izvedle v občo zadovoljnost občinstva, ki ni štedilo z glasno pohvalo in burnim ploskanjem. Največjo pozornost je seveda vzbudil prvi nastop logaških Sokolic, ki so pod vodstvom br. Š. prav dobro izvajale ženske proste vaje za leto 1914. — Odbor je Sokolice obdaril s cveticami. — Nič manj zanimivo ni bilo gledati naše malčke, katerim je kar iz obraza sijalo navdušenje za sokolsko stvar. Izvajali so pod vodstvom br. S. proste vaje s palicami, ki jih je nalašč za ta nastop sestavil vaditeljski zbor. Videti je, da je telovadba v spretnih rokah in vrli br. načelnik zasluži pač odkrito pohvalo in vse priznanje za svoje požrtvovalno delo. Tudi pevski zbor »Sokola«, pod izbornim vodstvom br. dr. T. izbornu napreduje. To pot je nastopil s tremi pesmami, med katerimi je najbolj ugajal venček slovanskih narodnih pesmi. Sestra I. M. se je zopet izkazala kot spretno igralko na klavirju. Le škoda, da njeno krasno proizvajanje na starem in že obrabljenem klavirju ni moglo priti do prave veljave. Ali bi se v tem oziru ne moglo prihodnjic na kak način odpo- moči. Sestri M. je bil poklonjen krasen šopek. Br. dr. T. ta večer očitno ni bil disponiran, dasi je prav čustveno prednašali izbrani pesmi. Igralci »Putifarke« so sicer v splošnem dobro rešili svoje vloge, vendar je bila igra precej motena s tem, da so nekateri igralci v popolnoma neumestnem času delili smeh z gledalci in da se je deloma govorilo domače narečje. Torej gosp. režiser, prihodnjic v tem oziru več pozornosti! Izbor en je bil skozin-skož šaljiv prizor »Pri zakotnem pisarju«, pri katerem smo se komaj oddahnili smeha. O polnoči se nam je pokazala krasna alegorična slika, predstavljajoča 50letnico slovenskega Sokolstva. Po polnoči se je razvil animiran ples in vesela zabava, ki

je ob zvokih klavirja, tamburic in navdušenih sokolskih pesmi trajala do poznega jutra. Sokolu iskreno čestitamo na krasno uspeli prireditvi ter želimo, da bi se tudi v novem letu obdržal v dosedanjem krepkem poletu!

n **Plesni venček logaškega »Sokola«** se vrši dne 8. februarja, na kar se sosednja bratska društva že sedaj opozarjajo.

n **Združeni Ciril - Metodovi podružnici v Logatcu** priredita meseca marca po daljšem presledku zopet večjo veselico s prav zanimivim sporedom. Sosednja društva naj se blagovole pri določitvi svojih prireditev kolikor mogoče na ta čas ozirajo!

n **Iz Dol. Logatca.** Županstvo je dalo na nekaterih mestih nabiti, oziroma postaviti svarilne napise za voznike, kar je seveda popolnoma pametno, toda ta svarila so zvarjena v taki slovenščini, da je to pravi škandal za občino, ki ima tako velik promet, kakor ravno Dolenji Logatec, v svoji neposredni bližini za sedež c. kr. glavarstva, sodnije in drugih uradov. Odločno zahtevamo od županstva, da da te konfuzne napise takoj nadomestiti z drugimi, sicer bomo sami poskrbeli, da se nam tujci ne bodo več vsled tega smejali. Ako ves klerikalni odbor z županom vred ni zmožen toliko pismene slovenščine, da bi zamogel pravilno sestaviti navadno svarilo za voznike, pa naj se še v taki zadregi zateče k fajmoštru, ki ima itak odločilno besedo v odboru! — Upravno sodišče sicer ni ugodilo pritožbi naprednih dveh odbornikov proti temu, da se je našemu županu za beraško najemnino oddala gostilna v občinski hiši, kjer so bili prej nastanjeni reveži. Nam je pa dobro znano, zakaj in komu se ima Slave zahvaliti, da se sedaj lahko na tihem smeji svojim brunnim tovarišem v odboru ter fajmoštru, ki sedaj lepo molči, kakor kužek, dočim je prej klical ogenj in žveplo na dotično hišo, ker jo je imel slučajno v najemu napredni gostilničar. No, bo že še prišel čas, ko tudi Šusteršič ne bo mogel več pomagati! — Slavcu, ki ga je začel v zadnjem času v svoji vinjenosti kar po javnih lokalih lomiti, prijateljsko svetujemo, da se ali nemudoma zapiše v »Društvo treznosti« — če bi se že ne hotel v »Sveto vojsko« — ali pa da prihodnjič v takem slučaju ostane rajši doma za pečjo, kakor da se hodi kot župan javno smešiti in blamirati!

n **Iz Logatca.** Naša mlekarja je nam v resnici v velik blagor in prava življenska podlaga, zato smo lahko hvaležni onim faktorjem, ki so jo nam ustanovili. Vendar tudi pri tem podjetju ni vse v najboljšem redu, zlasti na noben način ne moremo odobravati, da naša mlekarja plačuje svojemu tajniku, v osebi našega župana Remca, mesečno 44 kron samo za to, da nosi poleg županovega imena še ime tajnika logaške mlekarne. To klerikalno človeče je naši mlekarji ravno toliko potrebno, kot

človeku tretje oko v glavi. Ne dela za mlekarjo popolnoma ničesar in za to tudi nobene sposobnosti nima, ima pa to klerikalno lastnost, da se vrine povsod tam, kjer mu delati ni treba. Zato pa upamo in pričakujemo, da bo vodstvo naše mlekarne vendar enkrat začelo posnemati pridne čebelice in tem enako pometlo iz svojega uliča nadležne in nepotrebne trote. Župan Remc že dolgo časa nima nobene krave več in jih tudi nikoli imel ne bo, zato mislimo, da nima nobene pravice do vodstva pri naši mlekarji, še manj pa pravico, potezati plačo od mlekarne, ki jo na noben način ne zasluži. Prosimo za red, če hočete mir pri bodočem občnem zboru.

n **Dolenji Logatec.** O priliki minulih deželnozborskih volitev je žalil klerikalec Rudolf Hamerlitz našega kmetskega naprednega kandidata gosp. Majdiča v gostilni pri Kuncu, za kar se je moral zadnji dan decembra pred logaškim okrajnim sodiščem zagovarjati. Gospod Majdič je Hamerlitzu žaljenje odpustil proti temu, da je prosil za odpuščanje, plačal za olepševalno društvo 10 kron in poravnal stroške 120 K. Mislimo, da bo Hamerlitz v bodoče bolj pameten, ker se je sedaj lahko uveril, da naprednjaki še vedno radi odpuščajo svojim sovražnikom, klerikalci pa ne.

ZAGORSKE NOVICE.

zg **Iz Št. Lamberta.** Pobesnelost današnje duhovščine narašča v taki meri, da bo v resnici prišlo do resnega odpora med poštenimi kmeti. — Omeniti hočemo par slučaje iz naše, prej mirne župnije. — Dne 28. decembra 1913, na dan dr. Krekove obletnice . . . , smo imeli moški izpraševanje v šoli. Kakor navadno, tako tudi naš župnik Joža Cuderman ni mogel strpeti, da ne bi zabavljajl čez napredne časnike: »Slovenski Dom«, »Slovenski Narod« itd., da so omenjeni časniki brezverski itd. Pri tej priliki se je pa neki gospodar osokolil ter mu zabrusil, da je **edino prava in poštena naša napredna kmečka stranka.** Oh, tu je skočil naš Joža pokonci ter dotičnemu pokazal vrata: Tiho! in marš, tu so za vas vrata; če mi takoj ne greste, vas naznanim sodniji, in tu so možje, ki bodo za priče . . . Par posestnikov ga je tudi vprašalo, naj kaj pove o Kreku in Kamili Theimerjevi. Ves bled in zelen se je penil, ter ni hotel dati spovednih listkov, kljub temu, da je prej kronce pobasal v svoj žep. — Hudobni jeziki trsijo govorico, da se je šele sedaj pomiril, ker ga je potolažila učiteljica, da naj se nikar ne jezi nad zarukanimi kmeti. — Tudi se mu je pripetila na sveti večer velika nesreča, da je celo pozabil brati evangelij. — Oh, Joža, kje si imel tisti večer svoje misli? Mogoče pri tisti osebi, katere ni bilo? . . . Grozil je tudi štirim posestnikom, da jih ne bo hotel pokopati na blago-

slovljeno pokopališče. — Čudno se nam zdi, da more naobražen človek biti tako duševno omejen, da zdravim in mladim gospodarjem grozi in prerokuje smrt. Kaj pa, če bi vam, Jože Cuderman, prej žolč počil od jeze? No, vidite, da tukaj ste se pa malo urezali. Duhovnik ste v resnici (Bog nas obvaruj take nadloge!), a s tem pa še ni rečeno, da ste tudi že prerok . . . Ali ste tudi prej vedeli, da se bodo štiri Marijine device, med temi celo prednica, podale letos v Rim k papežu? Prej, ko so bili drugi župniki v naši fari, se ni kaj takega pripetilo. Oh, le vi imate to **srečo.** Morda pa delite škofove rdeče brošure med Marijine device? Namreč, mi tega ne trdimo, vendar se nam pa čudno zdi, da so kar štiri device »obilne« postale. — Gospod župnik, mar bi ne bilo bolj krščansko, da bi posvetili mladini — res pravi krščanski nauk o čednosti? Mogoče je tudi to krivo, da so se device prelevile, ker vidijo vsak dan učiteljico v župnišču. — Uverjeni smo farani, če bi naš škof bil o vašem delovanju natančno poučen, da vas zapodi iz Zasavskega pogorja tja doli v zadnji kot najslabše fare kočevske. Letos bomo skrbeli, da vas pokažemo v pravi luči javnosti. — Naprej pa vam tudi povemo, da je vse zaman, če stičete po dopisniku, kajti njega ne boste našli lahko, ker je nas vendar že preveč. — Tudi vaš značaj se kristali v tem, da med kmeti govorite, da se ne upate tožiti »Slovenski Dom«, ker bi vas **stalo 3000 kron.** Veseli nas, da sami priznate, da je vse resnica, kar poroča naš kmečki list »Slovenski Dom«. Torej, Joža Cuderman, korajža velja, hajd na sodišče in toži, saj drugače se prav rad spoprimeš s kmeti. Tudi bomo ob priliki omenili, kako sta se pretepavala vi in še neki kmet . . . Mislimo, da za danes je že nekaj in upamo, da boste svojo obljubo držali in prebrali ta dopis razleco. Če tega ne storite, vas bomo smatrali za moža, ki ne drži svoje častne besede!

zg **Iz Kolovrata.** Širom sveta je znan naš fajmošter Knol in obenem s Knolom je tudi znan naš župan, da je naprednega mišljenja. — A šment ga glej, volil je pa klerikalno in še celo agitiral je za Zajca, Lampeta, Košaka in Vehovca. — Mogoče pa, da ni vse v redu? — Kar je nas naprednih Kolovračanov, se bomo pričeli prav resno brigati za županovo delovanje in mogoče, da mu bo to prav neprijetno, če ne celo kako razočaranje.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

GOSPODARSTVO.

Kmetovo delo po zimi.

Marsikdo, ki mu naše kmečke razmere niso zadosti znane, misli, da kmetje po zimi samo ležimo, ne delamo pa nič. A temu ni tako.

Res je, da imamo vsa hujša dela opravljena in na zunaj tudi v resnici ni videti, da bi imeli po zimi kaj prida dela. Komur so pa naše razmere znane nekoliko bližje, bo videl, da imamo tudi po zimi dosti dela, včasih celo toliko, da ga še dogotoviti ne moremo.

Vzemimo v prvi vrsti le skrb za živino. Koliko dela je treba, ako se jo hoče dobro krmiti, snažiti in ji pripravljati krmo in drugo. Pa ne samo živina, tudi druga dela so, katera opravljamo po zimi. Dober in skrben gospodar bo gledal na to, da po zimi vse poljedelsko orodje natančno pregleda, očisti in vse polomljene dele popravi. To velja posebno glede strojev, katere je treba po zimi pregledati in očistiti, da jih imamo spomladi, ko jih je treba vzeti v roke, takoj pri rokah, da se s tem izognemo morebitne škode. Vse železne dele strojev je vzeti narazen, jih očistiti in namazati z mastjo, da ne zarjavijo. Pa tudi lesene dele je dobro prevleči, očiščene seveda, s firnežem, da ostanejo dalj časa za rabo.

Po zimi je čas tudi za popravo poslopij. Zato bo vsak vesten gospodar pred zimo vsa svoja poslopja dobro pregledal in kar bi imelo po zimi trpeti pred snegom ali drugim, bo še pred zimo popravil. Posebno pozornost je tedaj obrniti na hleve, ker v mrzlih hlevih porabi živina mnogo več krme za svojo telesno toploto kot pa v gorkih. Zato se nam v takih hlevih tudi ne more rediti kot bi bilo treba. Sploh pa je treba gledati na to, da se vsako stvar takoj popravi, ne pa šele takrat, ko je že toliko pokvarjena, da je skoro ni moč popraviti, kajti potem postaja škoda od dne do dne večja.

Po zimi je delati tudi načrte izboljševalnih del vseh vrst. Popraviti je pota in steze. Posebno pozornost pa je obračati na travnike. Tudi gnoji se najlažje z umetnimi gnojili.

Pa tudi drugih del imamo po zimi več kot dovolj. Naj omenim samo vožnjo lesa iz gozdov, pripravo drv itd. Eno najvažnejših zimskih del pa je, da po zimi pregledamo svoje knjige, da vidimo, za koliko smo pretečeno leto pri ali zelo zagospodarili. Knjige nam pokažejo, kaj se nam je splačalo in kaj ne. Zato bodi prva skrb, da po zimi vpeljemo knjigovodstvo, ako ga še nimamo.

Razvidno je tedaj, da tudi po zimi nismo brez dela. Tudi zima ima svoje dobre strani in dober gospodar je ne bo preležal za pečjo, pač pa bo gledal, da tudi po zimi

opravi vsako stvar v pravem času kot po letu.

gs Koliko ljudi se peča s kmetijstvom?
Na Ruskem se peča s kmetijstvom 70% vsega prebivalstva; za njo sledi Italija s 60%, Avstro-Ogrska s 55%, Japonska s 50%, Združene države v Ameriki z 47%, Kanada z 46%, Francoska z 46%, Danska z 38%, Nemčija s 35%, Belgija z 21% in Velika Britanija s samo 17%.

gs Pridelek in poraba vina v nekaterih državah. Največ vina se pridelava na Francoskem, kjer se ga pa, kar je samoposebi umljivo, tudi največ — popije. Na leto se ga tam pridelava okrog 51 milijonov hektolitrov. Popije pa se ga toliko, da ga pride na osebo in leto 126 litrov. — V Italiji znaša letni pridelek vina okroglo 33 milijonov hektolitrov. Popije se ga pa na osebo na leto 120 l. — Na Španskem se ga pridelava 17 milj. hl, popije pa ga 95 l ena oseba v letu. — V Avstro-Ogrski pridelamo okrog 8 milj. hl vina; popije ga pa ena oseba okrog 20 l na leto. — Tedaj, kar se tiče vina, pri nas nismo posebno veliki pijanci v primeri z drugimi državami, zato pa mislim, da popijemo v primeri z drugimi državami mnogo več — žganja.

LISTEK.

Mart in njega prebivalci.

Spisal I. N.
(Konec.)

Oglejmo si še nekoliko posledice odkritij na Martu z ozirom na razna svetovna naziranja, kjer je posebno prizadeta katoliška vera.

Krščanstvo, kakršno je bilo pred 1500 leti je vse drugo, kakor dandanes, vso to izpremembo je pa naredilo kritično raziskovanje naraslovcev, t. j. raziskovanje, ki natančno išče vzrokov in posledic vsega raziskovanega.

Ako bi se kdo upal pred 200 leti trditi, da Bog ni ustvaril zemlje v šestih dneh, zažgali bi ga na grmadi in pepel raztresli v reko, da bi ne ostal najmanjši grešni ostanek kakor relikvija njegovim zvestim učencem. Sedaj pripoznavajo, da se ti dnevi stvarstva ne smejo vzeti doslovno, ampak da eden lahko obsega milijonletja. Dokazano je, da se zemlja ni mogla v 6. dneh, temveč je prišla do te stopinje, na kateri se nahaja sedaj, šele v 100.000 letih. Znanstvo je dokazalo in cerkev dela kompromise.

Kaj so to antipodje. Zemlja je okrogla in zemljani, ki prebivajo ravno nam nasproti, to so prebivalci Južne Amerike, so naši antipodje. Ako tedaj vidimo na nebu kako prikazen, je oni ne morejo videti in le

vsled tega so ugovarjali katoliški učenjaki, da bi bila zemlja okrogla, ker bi na ta način naši antipodje ne mogli videti ob sodnem dnevu Boga prihajajočega na nebu.

Izdajo knjige o solnčnih pegah so pisatelju duhovniki-predstojniki samo zato prepovedali, češ, da je solnce po sv. pismu najčistejše bitje med vsemi bitji.

Veliki Slovan Nikolaj Kopernik je prvi izdal knjigo, v kateri dokazuje, da zemlja ni središče vesoljstva, pač pa se mora sukati okoli solnca. Izišla pa je knjiga šele ob njegovi zadnji uri, ker se je popreje bal preganjanj.

Galileo Galilei, slavni fizik, je tudi učil Kopernikovo naziranje, da se zemlja suče okoli solnca, a kaj se je zgodilo z njim. Vrgli so ga v temnico in prisilili, da je prisegel na star nauk, kakor ga uči sv. pismo, namreč, da se zemlja ne suče okoli solnca. In pripoveduje se, da je po prisegi udaril z nogo ob tla in vzkliknil: eppur si muovo, pa se le vrti!

Popolnoma je razkrinkano naziranje, da je zemlja središče stvarjenega sveta, za katero naziranje se tako bojuje sv. pismo. Z dokazom Martovega nadčloveka je to popolnoma pobito in človek je stopil iz ničnostnega zemljesrednega stališča na visoko vzvišeno stališče, na katerem je pripoznal, da ne more biti on gospodar teh bilijonov in bilijonov svetov, ki jih vidimo sleherni večer. In izpoznal je, da se dobe bitja, ki so višja od njega, da je v naši bližini nadčlovek.

In ko smo si odkrili, kaj prebiva na Martu, napravimo si perspektivo, naredimo si jo veliko, a tudi častno.

Ko vemo, da so na Martu nadljudje, moremo li še dalje dvomiti, da drugod razumnega bitja sploh ni? Moremo li dvomiti? ... Ne? ... Kakor smo prišli do nadčloveka na Martu, tako lahko pridemo do še večjega bitja, čeravno ne v našem solnčnem sistemu.

In kaj je naš solnčni sistem končno? Nič! ... Izginljiva točka v vesoljstvu, kapljica v morju. Kolikor vidimo zvezd, toliko je solnčnih sistemov in kako velikansko število je to. Pa naj bi bili ti svetovi brez življenja? Ti svetovi, ki so tisočkrat večji, ki so tisočkrat jačji, tisočkrat čilejši od zemlje, ti naj bi bili brez bitja in celo brez inteligentnega bitja? ... Ne! To ni mogoče, da dobimo samo v našem solnčnem sistemu človeka in nadčloveka, kako naj bi si razlagali, da drugod kaj takega sploh ni mogoče? ... Ah, da! Mogoče je, mogoče, ali naš duh je prešibak, da bi objel neizmerno prostranost, mi smo preveč navezani na našo grudo, ona se nam zdi in vidi največja, najjačja in zaraditega bredemo v zmote.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Sosedov študent.

(Črtica iz kmečkega življenja.)

T. J.:

Pri našem sosedu Tinetu so imeli študenta. Še ko je pohajal v gimnazijo, so z domačimi vred mislili vsi vaščani, da bodo imeli nekda »gospoda« v vasi.

Kaka sreča pa tudi je za vas, iz katere imajo gospoda; tega skoraj ni za popisati. Poleg domačih, so se vsi vaščani že vnaprej veselili dneva, ko bo pel Tinetov Francelj — tako je bilo namreč študentu ime — novo mašo. Ponosni so bili nanj vsi, da je bilo kaj, in zakaj bi tudi ne bili, saj tisti dan ostane zapisan z zlatimi črkami v zgodovini naše vasi. Ponosna so bila nanj dekleta, ponosi fantje, da, ponosni so bili nanj celo možje — družinski očetje in marsikomu je vhlajala misel nato, da bi tudi on dal svojega sina za gospoda študenta.

Sosedov Francelj je bil takrat v osmi šoli. Učil se je zelo dobro. Zato je imel med tovariši tudi nekaj nevoščljivcev, pa to ga ni plašilo. Vedel pa je dobro, da so ga dali študirati samo zato, da postane enkrat duhovnik, da bodo imeli »gospoda« pri hiši, kot so se večkrat pomenkovali.

Že ko je hodil na počitnice domu, so mu vaške ženice prerokovale sijajno bodočnost in to največ vsled tega, ker so vedele, da se zelo dobro uči in pa, ker je bil lepe in prikupljive postave, in tudi zelo vljuden ter prijazen z vsakomur. Najbolj všeč se je seveda zdel vaškim dekletom, in marsikatera se mu je kar vnaprej ponujala za kuharico, ko bo enkrat sam svoj. Pa tudi matere so ga stavile za zgled svojim sinovom.

Ko je prišel domu na počitnice, si je štel vsak sosed v dolžnost, da ga je povabil na svoj dom, da se pomenita o tem in onem. In ker je znal Francelj zelo dobro govoriti, se je tudi s tem vsakemu zelo prikupil in marsikdo si ga je v duhu predstavljajal na prižnici.

Prišel je toliko zaželeni konec šolskega leta. Francelj je zelo dobro zdelal, da, bil je celo eden med prvimi. Doma so se ga zelo razveselili in si mislili: sedaj bo pa že šlo in čeprav so bili bolj trdni kmetje, pa so vendar gledali pred vsem na to, da bi cenejše izhajali, ravnotako je bilo tudi tukaj.

Ko je bil Francelj doma, so ga bili zelo veseli, in tudi sam jim ni maral kaliti srečnih in veselih uric. Na materino vprašanje, če se kaj boji semenišča, kjer je baje zelo strogo, pa Francelj ni mogel lagati in povedal je materi, da ga ne vleče srce v semenišče, ker tam bo gotovo nesrečen, ker se ne čuti sposobnega za vzvišeni duhovski stan, pač pa se misli posvetiti drugim študijam in jo prosi, naj mu ne odreče podpore.

Mati je padla skoro v omedlevico, ko je čula te besede iz ust svojega sina, v katerega je stavila toliko nad, ki so splavale vse po vodi. Prosila ga je ihteč, naj vendar ne napravi njej in celi hiši take sramote, naj vendar pomisli, kako vzvišen je duhovski poklic in kako bo ponosna cela vas nanj.

Pa sina niso vse materine prošnje in grožnje privedle do tega, da bi se vdal in postal duhovnik ter bil s tem deležen časti in spoštovanja vseh domačih. In ko je še oče to zvedel, je bil joj! Obljubil mu je kar naravnost, da od njega nima prav nič pričakovati, če ne ustreže njegovi in materini želji. Da bi pa oče redil sina škrica, pa naj si kar iz glave zbije. »Ne solda več od mene, ali pa v lemenat«, tako se je glasilo strogo očetovo povelje!

Prve dni Francelj sam ni vedel, kaj bi počel. Zaprl se je v svojo kamrico in se je domačim komaj pokazal. Še celo pri jedi so vedno molčali in si niso upali pogledati drug drugemu v oči. Po navadi je Francelj zajel le par žlic in se zopet zaprl v svojo kamrico, ali pa je šel v gozd, kjer je polegal pod drevesi.

Ko so sosedje v vasi zvedeli, kako stvar stoji, so ugibali to in ono kaj je privedlo Francelja do tega, da ne mara v semenišče. »Gotovo so ga spridile ženske v mestu«, tako je pripovedovala potovka Urša, ki je hodila enkrat vsak teden v mesto in prinašala vaščanom najpotrebnejše stvari. »Vi ne veste, kako znajo mestne gospodične take mladeniče privabiti na svojo stran«, je pripovedovala, in vaščani so ji tudi verjeli.

Nekateri pa, ki so semintja brali edini list v vasi, pa so rekli, da so temu vzrok gotovo liberalci, ker oni po mestih in zadnji čas tudi po deželi razširjajo neke novotarije in med drugim tudi ljudstvo hujskajo proti duhovnikom. Vedeli pa niso nič pravega ne eni ne drugi; edino Francelj sam je vedel, kaj ga je privedlo do tega koraka.

Premišljeval je dan za dnem, ali naj pove to, kar ga je k temu privedlo, starem in drugim, »saj razumeli me itak ne bodo vsi«, je mislil in ostalo je vse pri starem. Kolikokrat mu je prihajalo na misel, naj bi se žrtvoval, ali vselej mu je rekla vest: nikar, se boš kesal in ostalo je zopet pri starem.

Nekega dne pride v kamrico njegova mati. S predpasnikom si je brisala solze, ki so ji tekale po licu in očitala mu je zopet, kar je moral že tolikokrat slišati. Povedal ji je, da on ostane pri svojem in da naj zanj nič ne skrbe, če ga radi tega ne marajo, ker on si bo pač sam skušal služiti svoj kruh in obenem pa še študirati. Da pa v semenišče ne mara, je pri tej priliki materi rekel, ker je spoznal, da duhovniški poklic dandanes ni več oni vzvišen poklic, kot je bil včasih in so dandanašnji duhovniki le bolj posvetnjaki, a posvet-

njak pa je biti bolje v kakem drugem stanu.

Seveda materi niso bile te sinove besede prav nič všeč, in s potrjim srcem je povedala to zvečer svojemu možu, Franceljnemu očetu. Tudi oče se je zopet zelo raztogotil nad sinom in mu pri vsaki priliki očital, koliko ga je že stal. Pa to bi še vse rad potrpel, samo da bi bil sin duhovnik. Predočil mu je zopet velikokrat ponovljene besede o vzvišenosti duhovskega poklica. »Če pa tega ne maraš, pa storiš najbolje, da se kar danes pobereš izpod moje strehe! Za brezverca pa pri meni ni mesta! Vem, da si se v mestu nalezal raznih liberalnih nazorov, ali s temi pa pri meni ne boš prav nič opravi!« Tako in podobno so se glasile očetove besede.

Kaj je kazalo Francelju drugega, kot udati se želji domačih, ali pa iti s trebuhom za kruhom. Predočil si je pri takih prilikah ponovno življenje na tej ali oni strani. Tukaj ga čaka boljše življenje in brez skrbi, dočim bi imel na drugi strani same križe in težave.

Na vas se je upal pokazati k večjem v nedeljo, ko je šel k službi božji. In v cerkvi je slišal duhovnika, ko je pravil zbranim vernikom o grehih, ki nas zadevajo, ako ne bomo spolnovali vseh božjih in cerkvenih zapvedi. »Poglejte nevernike in brezverce«, tako je rekel propovednik, »onim se na videz godi na tem svetu dobro, ali kaj bo pa na onem, to se ne da povedati. Tam bodo dobili za toliko veselih in dobrih uric tisoč in tisoč britkih in kako se bodo kesali, pa takrat bo prepozno« ...!

(Konec prihodnjič.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Listnica uredništva.

G. Gorenjski. Prihodnji teden dobite pismo!

Gosp. dopisniku v Škocijanu. Pričakujemo, da boste vneto delali za »Slovenski Dom« kakor doslej. O razmerju z »N. G.« pismeno prihodnji teden, ker je urednik bolan.

G. J. Kol. Dobili smo od Vas poročilo, da nočete biti naročnik, ker nismo Vašega dopisa priobčili. Ne vemo, kdaj se je to zgodilo, kajti priobčimo navadno vsak dopis, ki se nam doloži. Večkrat se tudi zgodi, da se pismo izgubi, da torej dopisa sploh ne dobimo.

Več dopisov je moralo sedaj izostati.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 3. januarja 1914.

Dunaj: 89 66 71 49 48

Dvignjene v sredo, dne 7. januarja 1914.

Brno: 40. 90. 44. 42. 6.

Gradec: 6, 68, 17, 54, 70.

SLADIN je znamka za **SLADNI ČAJ!**

Dr. pl. Trnkóczyja Sladni čaj je praznir vseh sladnih izdelkov in da **kri, moč, zdravje**. Za **dojenčke** je Sladin kot redilno sredstvo **varuh otrok**. Za vsakega **bolnika** izvir **zdravja**. Da odraslim bolnim kakor zdravim okusen, redilni **zdravilni zajuterk**. Poraba Sladina **prihrani v gospodinjstvu** 50% na denarju, 2/3 na mleku, polovico na sladkorju. Vse te **koristi** potrjujejo vsakdanja **zopetna** naročila. 1/4 kg za 60 vin. se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko.

Glavne zaloge so v lekarnah Trnkóczy: na Dunaju, Josefstädterstrasse 25, Radeletzkplatz 4, Schönbrunnerstrasse 109, v Gradcu, Sackstrasse 4, v Ljubljani, lekarna Trnkóczy zraven rotovža. — Zena lastnika te lekarne je vzgojila svojih 8 zdravih otrok s Sladinom.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

najlinjši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stihovitim puhastim posteljinim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14, 16 K; zglavniki 8 K, 3 K 60 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 60, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljenje je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 63

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.

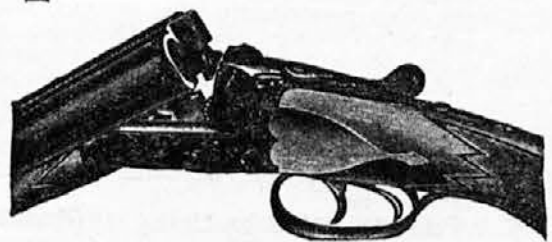
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Pozor!**Pozor!****50.000 parov čevljev.****4 pari čevljev za samo 9 kron.**

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, sem bil pooblaščen velik oddelek čevljev daleč pod izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam torej vsakomur: **2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove**, usnje rjavo ali črno, galoširano, z močno zbitimi usnjatimi podplati, veleeleg. najnovejša fasona, velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo 9 kron. Razpošilja po povzetju

J. GELB, Izvoz čevljev, Stari Sandec, Galicija št. 123.

:: Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. ::

Edina SLOVENSKA orožna tovarna**PUŠKARNA „P. WERNIG“
BOROVLE - KOROŠKO****PIŠITE PO:
CENIK
1913****LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA****Sifilitiki!**

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitim ozdravljenju **brez** motenja poklica, **brez** ponovitve, **brez** živega srebra in drugih strupov, **brez** vbrizgavanja, **brez** škodljivih postranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kaknega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Lausitz).**

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. pošt. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon št. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

F. Z. Z. N. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Franc Jarc, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.

Ženske pri motitvah (zastajanju tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zjamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošte iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske neprimlike izključene. 94

Lastna tovarna ur v Švici

1887

1912

Hahtevajte **JUBILEJNI CENIK** "zastonj"

Fr. Čuden, Ljubljana.

Aškerčevo poslednje delo:

Atila v Emoni.

Cena broširane knjige 140 K, vezane 240 K; po pošti 20 v več.

Naroča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.)**

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd.), mi bodo po prečitanju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Veliki uspeh

ki traja še od prejšnjega stoletja in ki so si ga po pravici pridobili Feller-jevi „Elza-izdelki“, ima za umevno posledico, da se proizvajajo najrazličnejše ničvredne ponaredbe pod enakimi imeni.

Le to dejstvo, to je samo da svarimo cenjene bralce, naj se ne dajo zapelati od **nikake kričeče reklame**

tudi enako se glasečih ponarejenih izdelkov, nas je nagnilo, da danes zopet na tem mestu, uljudno in brez vsake reklame, kot se spodobi za dobro stvar, opozorimo na dvoje sredstev, koje so poizkusili najmerodajnejši zdravniki in sta bili pohvaljeni v neštetihi krasnih zahvalnih pismih in koji se že skozi desetletja prikazujejo kot skozinsko zanesljivi in sicer:

1. Odlični Fellerjev zeliščni fluid z zn. „Elza-Fluid“, ki glasom mnogih skušenj lajša bolečine, leči, osvežuje, ojačuje mišice in kite, oživlja in tvori telo odpornejše zoper bolezni, preprečuje mnoge revmatske in druge take bolezni, ki nastanejo vsled prepiha ali prehlajenja, 12 malih ali 6 dvojnatihi ali pa 2 specialni steklenici poštne prosto 5 kron

2. Bi vam radi povedali, da na tisoče ljudi vporablja s posebno dobrim uspehom Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“ pri pomanjkanju teka, gorečici, želodčnih težavah, nagnjenju k bluvanju, kolcanju, napenjanju in sploh pri vsakojakem motenju prebave. 6 škatlic tega izbornega sredstva stane 4 kro ne poštne prosto.

Malo naročilo za poskušnjo Vas bode bolje prepričalo, kot pa mnogo besedi. Da pa bode do bili izdelke pristne, naslovite Vaše naročilo razločno na

E. V. Feller, lekar. Stubica, Elzatrč 318 (Hrvaško.) to je in ostane najboljše!

Silno rastoča poraba pristnega

Palma kavčukovega

podpetnika

neizpodbitno dokazuje nedosežno

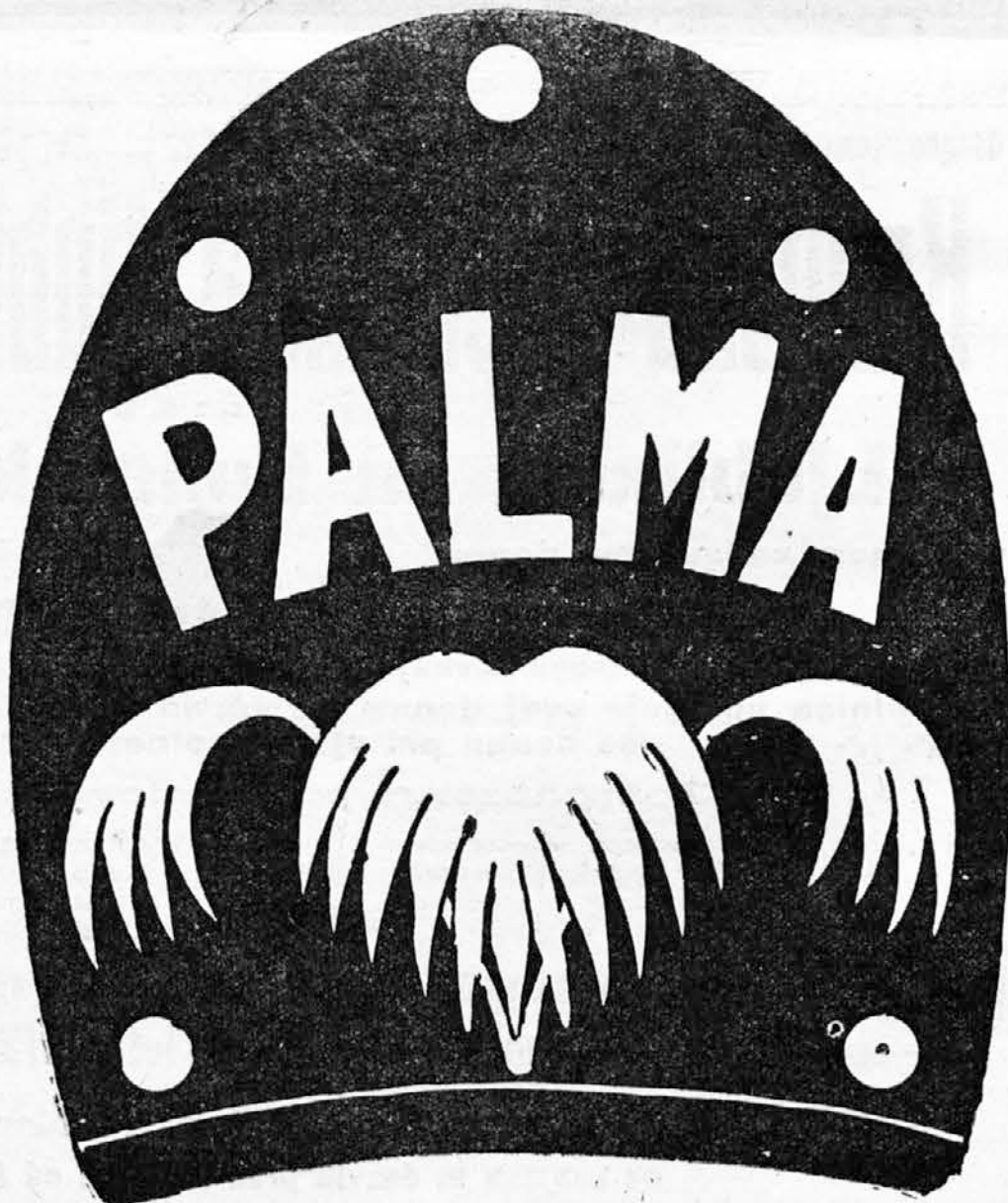
kakovost

in

priljubljenost

leta 1910.

leta 1913.